

Bir Şiir Tahlili

(Pir Sultan Abdal)

Orta Anadolu'da, adı belli olmayan “ *Pir Sultan Abdal* ” diye meşhur bir zat varmış. Pir, tarikat şeyhi, ustası, lideri demektir. Sultan da, maneviyatta otorite olan zat demektir. Makamı Kutb-u A'zam'dan sonra gelir. Bundan dolayı da ona bir de “ Abdal ” demişler. Yani kutbun yerine, bedeline geçen zat demektir.

İşte bu zat, hem *Pir*, hem *Sultan* hem de *Abdal* olunca, Osmanlı Hükümeti ondan korkmuş, Kadı ve Vali ile beraber bir bölük asker gönderip onu yargılayarak darağacına asmıştır.

O değerli zat ise; hayatın, ölümün, manevi gelişmenin mahiyetini bildiğinden, asılmayı hoş karşılamıştır. Zaten o, bu makamda olduğu için ona “*Pir Sultan Abdal*” demişlerdi.

İşte o büyük zatın hayat, ölüm ve olayların yorumu ile ilgili destanı:

Biz burada bu destanı açıklamalı olarak yazacağız. Sonra metni yalın olarak sunacağız. Şöyle ki:

“ *Hayat basitten başlar; dünya, özellikle bahar mevsimi, özellikle yaylalar birer cennet olur* ” diye şöyle seslenir:

“ *Karşıda görünen, ey dost, ne güzel yayla* ”
“ *Bir an durmadım, vallah, daima bu şekilde ilerledim* ”

Ve kendi şeyhine dilekte bulunarak:

“ *Ala gözlü Pirim, himmet ve destekte bulun* ”
“ *Ben bu güzel yayladan çok daha güzel olan Şahımın (Allah'ımın) Cennet Sarayına gidiyorum* ”
“ *Eğer ben gelişip, bu yeşil benim bostan olursa* ”
“ *Ben, manevi bir ermiş olarak halkın dilinde destan olursam* ”
“ *Kara topraktan çok çok üstün olursam* ”
“ *İşte o zaman bu yayladan Şahıma (Allah'ıma) giderim. Ve bu bana ağır gelmez.* ”

“ *Evet, siyasiler turnalar gibi olan bir bölük askere sökün, dediler* ”

“ *Yürekteki benim Allah'a olan kavuşma aşkımı dökün, dediler.* ”

Hayatı yayla seviyesinde görüp manevi evrimi göremedikleri için “*Yayladan ötesi yakın*” dediler.

“ *İşte ben de böyle bir ortamdan Şahıma giderim, diyorum.* ”

Çünkü:

“ *Dost elinden dolu içmiş deliyim* ”

“ *Üstü kan köpüklü meşe seliyim* ”

(Yani vücudum ve kanım bir köpüktür. Altında çok büyük bir maneviyat seli var.)

“ *Zaten ben, bu dünyaya durmaya gelmedim. Ben yol oğluyum, yol sefiliyim. Dolayısıyla Şahıma gitmem çok güzel bir iş olur.* ”

“ Biz ehl-i beytin abdesti, her ne kadar alınmış ise de; Ben ipe girmeden abdest almak istiyorum; eğer askerler aldırırlarsa; namazım kılınmış olduğu halde, namaz kılmak istiyorum; eğer askerler kıldırırlarsa ?! ”

“ Ey dost, sizde ‘Şah’ denilen zatlari öldürüyorlarsa, işte ben de bu yayladan (ortamdan) Şahıma giderim.”

“ Ben Pir Sultan Abdal’ım; dünyanın durmak için olmadığını biliyorum. Giden ömrün geri gelmeyeceğini de biliyorum. ”

“ Ayrıca benim gözlerim hiçbir zaman Şahımın yolundan ayrılmadı. Dolayısıyla ben bu ortamdan Şahıma gitmekten dolayı üzgün değilim. ”

[Farsçada ve Alevi kültüründe “Şah” en yüksek zirve ve baş demektir. Hz. Ali’ye “Şah-ı Velayet” denildiği gibi...]

21.09.2008
Bahaeddin Sağlam

Karşıda görünen ne güzel yayla
Bir dem süremedim giderim böyle
Ala gözlü Pirim sen himmet eyle
Ben de bu yayladan şah'a giderim

Eğer göğerüben bostan olursam
Şu halkın diline destan olursam
Kara toprak senden üstün olursam
Ben de bu yayladan şah'a giderim

Bir bölük turnaya sökün dediler
Yürekteki derdi dökün dediler
Yayladan ötesi yakın dediler
Ben de bu yayladan şah'a giderim

Dost elinden dolu içmiş deliyim
Üstü kan köpüklü meşe seliyim
Ben bir yol oğluyum yol sefiliyim
Ben de bu yayladan şah'a giderim

Alınmış abdestim aldırırlarsa
Kılınmış namazım kıldırırlarsa
Sizde şah diyeni öldürürlerse
Ben de bu yayladan şah'a giderim

Pir Sultan Abdal'ım dünya durulmaz
Gitti giden ömür gelinmez
Gözlerim de şah yolundan ayrılmaz
Ben de bu yayladan şah'a giderim

Pir Sultan Abdal